

Sønderborg som bæredygtig læringsby

- UNESCO Sustainable Learning City

Sam- skabelse

Sønderborg Kommunes borgmester om medlemskabet af UNESCO Sustainable Learning Cities:

Det glæder mig at se Sønderborg Kommune ikklæde sig førertrøjen som den første danske kommune i dette globale netværk. Og trøjen passer perfekt til os – den er hverken for stor eller for prangende. Med bl.a. ProjectZero har vi allerede placeret Sønderborg på det grønne verdenskort som en seriøs spiller, der ikke nøjes med at tale om bæredygtighed, men rent faktisk gør noget ved det – i fællesskab med borgere, institutioner og virksomheder. Selv om vi er små, har vi rent faktisk noget at bidrage med, både hvad angår grøn bæredygtighed, medborgerskab og uddannelse.

*Erik Lauritzen,
borgmester i Sønderborg Kommune*

Fakta

- UNESCO's netværk for bæredygtighed, medborgerskab og livslang læring blev stiftet på en konference i Beijing i 2013.
- Sønderborg Kommune blev medlem i juli 2016.
- Sønderborg er den første danske kommune, der er optaget i netværket.
- Netværket tæller pt. 115 medlemmer fordelt i 28 lande over det meste af verden.

Hvad er UNESCO Sustainable Learning Cities?

Direkte oversat betyder det UNESCO bæredygtige læringsbyer.

Der er tale om et internationalt netværk af byer, kommuner og samfund, som gennem uddannelse og inddragelse af borgerne sikrer bæredygtig udvikling og vækst.

Arbejdet med bæredygtighed hænger tæt sammen med læring. I netværket er "læring for alle" og "livslang læring" centrale begreber, der bliver konkrete, når de udmønter sig i fx læreplaner for børn i dagtilbud, en international og en grøn læseplan for elever i folkeskolerne, et bredt udvalg af erhvervsuddannelser, gymnasiale uddannelser, universitetsstudier, aftenskolekurser, tilbud om efteruddannelse, ungdomsskoler, frivillighedsinitiativer og meget andet.

Hvad betyder medlemskabet for Sønderborg Kommune?

I Sønderborg Kommune vil vi bruge medlemskabet til at skabe sammenhæng mellem de indsatser, der findes i kommunen i forvejen inden for områderne:

- Bæredygtighed
- Medborgerskab
- Livslang læring for alle

Eksempler på indsatser vi allerede er i gang med:

ProjectZero – der gennem tværgående samarbejde og involvering af borgerne, erhvervslivet, uddannelses- og læringssystemet skal omstille Sønderborg til et CO₂-neutralt område i 2029.

Kommunens bæredygtighedspolitik – sikrer, at bæredygtighed bliver en naturlig og integreret del af hverdagen i hele kommunen.

Medborgerskabspolitikken – sikrer samskabelse med borgere og virksomheder, inspiration og indflydelse i de kommunale beslutningsprocesser, elevindflydelse på skolerne og ungeindflydelse på aktivitetsindretninger i byrummet.

VidensBy Sønderborg – arbejder bl.a. på at sikre kvalitet i uddannelserne.

Uddannelsesinstitutionernes arbejde med livslang læring, uddannelse på arbejdspladsen og foreningernes læring i det offentlige rum.

Hvad er målet?

Det fælles mål er at skabe gode livsbetingelser i en bæredygtig nutid og fremtid. Vi vil med andre ord sikre, at de goder og muligheder, borgere har i dag, kan nydes, uden at vi forringer mulighederne for fremtidens generationer.

Hvordan når vi målet?

Uanset om man er borger, virksomhed eller institution, kan man tage aktivt del i at forfølge det fælles mål om en bæredygtig nutid og fremtid. Udgangspunktet er de mange eksisterende indsatser. UNESCO-medlemskabet er rammen, hvor vi sætter indsætterne i en sammenhæng og udfolder dem til helt konkrete aktiviteter, der berører den enkeltes hverdag – privat, i arbejdslivet eller det offentlige rum.

Vi når kun i mål, hvis alle gør, hvad de kan, der hvor de er. UNESCO-medlemskabet tydeliggør, at det er gennem den enkeltes konkrete handlinger, et aktivt medborgerskab og frugtbare samskabelsesprocesser, at fremtidens løsninger skabes.

Kommunen som virksomhed spiller en særlig rolle i forhold til at udbrede en bæredygtig tankegang til alle borgere og aktører i området.

Fire dimensioner af bæredygtighed i Sønderborg Kommune

I Sønderborg ser vi fire dimensioner af bæredygtighed:

**Miljømæssig
bæredygtighed**

**Kulturel
bæredygtighed**

**Økonomisk
bæredygtighed**

**Social
bæredygtighed**

Miljømæssig bæredygtighed er fx, når man anlægger en ny vej og genbruger den jord, man fjerner. Det fordrer nye måder at arbejde sammen på, når man vil omdanne et affaldsprodukt til en ressource.

Kulturel bæredygtighed er fx, når områdets etniske mindretalsbørnehaver indgår i den kommunale organisation på lige fod med øvrige dagtilbud.

Økonomisk bæredygtighed kommer bl.a. til udtryk i den nye deleøkonomi. Et eksempel herpå er det samarbejde, kommunen har med de lokale landsbysamfund om at udvikle bæredygtige transportkoncepter via delebiler og landsbybusser.

Social bæredygtighed er fx, når unge fædre og mødre møder anonymt op i "Moderhuset" og får råd og vejledning i forælderrollen med det resultat, at deres barns muligheder for et godt liv forbedres.

Sammenhæng med FN's verdensmål

De fire dimensioner af bæredygtighed i Sønderborg Kommune har en nær sammenhæng med de 17 internationale mål for en bæredygtig udvikling, der blev vedtaget på FN's generalforsamling i 2015. Danmark har forpligtet sig til at implementere målene i lovgivning og anden offentlig forvaltning, og UNESCO's bæredygtige læringsbyer bruger målene som pejlemærker i deres arbejde.

FN's 17 verdensmål for bæredygtig udvikling

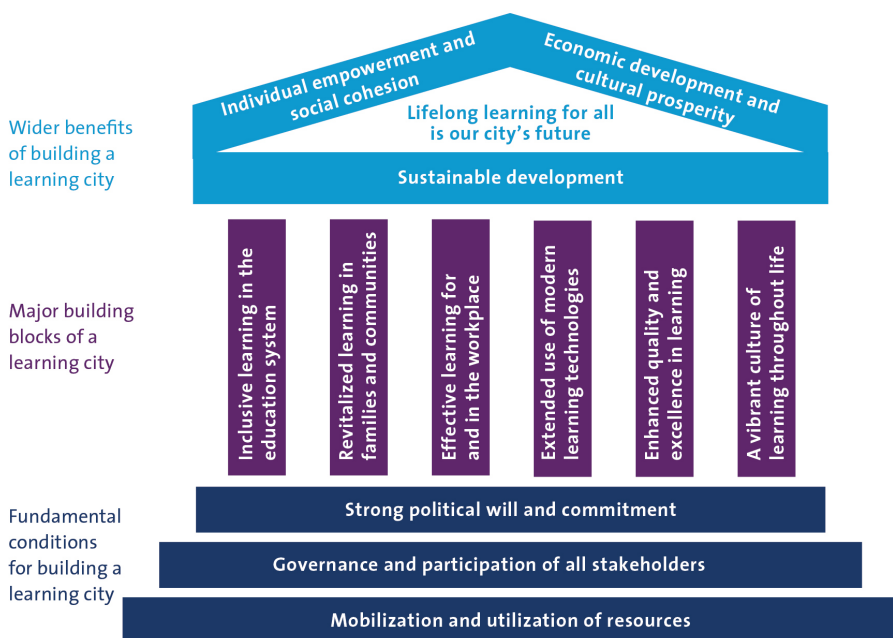
1. Vi skal afskaffe alle former for fattigdom i verden.
2. Vi skal stoppe sult, opnå fødevarersikkerhed og forbedret ernæring samt fremme bæredygtigt landbrug.
3. Vi skal sikre et sundt liv for alle og fremme trivsel for alle aldersgrupper.
4. Vi skal sikre alle lige adgang til kvalitetsuddannelse og fremme alles muligheder for livslang læring.
5. Vi skal opnå ligestilling mellem kønnene og styrke kvinders og pigers rettigheder og muligheder.
6. Vi skal sikre bæredygtig adgang og forvaltning af vand og sanitet for alle.
7. Vi skal sikre, at alle har adgang til pålidelig, bæredygtig og moderne energi til en overkommelig pris.
8. Vi skal fremme vedvarende, inklusiv og bæredygtig økonomisk vækst, fuld og produktiv beskæftigelse samt anstændigt arbejde til alle.
9. Vi skal bygge robust infrastruktur, fremme inklusiv og bæredygtig industrialisering og understøtte innovation.
10. Vi skal reducere ulighed i og mellem lande.
11. Vi skal gøre byer, lokalsamfund og bosættelser inkluderende, sikre, robuste og bæredygtige.
12. Vi skal sikre bæredygtigt forbrug og bæredygtige produktionsformer.
13. Vi skal handle hurtigt for at bekæmpe klimaforandringer og deres konsekvenser.
14. Vi skal bevare og sikre bæredygtig brug af verdens have og deres ressourcer.
15. Vi skal beskytte, genoprette og støtte bæredygtig brug af økosystemer på land, fremme bæredygtigt skovbrug, bekæmpe ørkendannelse, standse udpining af jorden og tab af biodiversitet.
16. Vi skal støtte fredelige og inkluderende samfund, give alle adgang til retssikkerhed og opbygge effektive, ansvarlige og inddragende institutioner på alle niveauer.
17. Vi skal revitalisere det globale partnerskab for bæredygtig udvikling og styrke midlerne til at nå målene.

Indsatsområder og målepunkter

UNESCO-netværket stiller **42 målepunkter** til rådighed, der fungerer som en slags evalueringsredskab i forhold til de valgte indsatsområder. Målepunkterne kaldes "Key Features". De enkelte Key Features har en nær sammenhæng med **FN's 17 verdensmål** for bæredygtig udvikling.

Således er der i Sønderborg en **4-17-42-tænkning**, som binder indsatserne sammen:

- 4 dimensioner af bæredygtighed
- 17 verdensmål for bæredygtighed
- 42 Key Features / målepunkter for bæredygtighed, medborgerskab og livslang læring for alle

Figuren oven for viser de byggesten, UNESCO Learning Cities dannes af. De 42 Key Features bruges til at måle udviklingen.

Hvad sker der nu?

- Valg af Key Features januar 2017
- Læringsmesse februar 2017
- Grøn Generation, Rent Vand marts 2017
- Læringsuge april 2017
- Key Features baseline maj 2017
- Netværksmøde juni 2017
- Workshop på Spejderlejren juli 2017
- 3. internationale UNESCO Learning Cities konference i Cork, Irland, september 2017
- Valg af nye Key Features for 2017/18

Kontakt

UNESCO-medlemskabet er forankret på tværs af uddannelsesinstitutioner, virksomheder og flere forvaltninger i Sønderborg Kommune.

Spørgsmål kan rettes til:

Vicekommunaldirektør Carsten Lund, Børn og Uddannelse, Sønderborg Kommune,
e-mail: calu@sonderborg.dk